

Predmet: Boro Trbojević –Grubišno polje

Poslovni broj predmeta: K.V. 5/08

Glavni pretres: 27. maj 2009.

Izveštaj: Gojko Pantović i Mirjana Lazić, posmatrači FHP-a

Saslušanje svedoka Ljubiška Ječmenice

Svedok je živeo u Grubišnom Polju, ali je u avgustu 1991. prebegao u Veliku Peratovicu, gde se priključio *Bilogorskom odredu*. Kada se broj ljudi u odredu povećao prešao je u odeljenje policije. Komandir njegovog odeljenja bio je Milenko Stojić, a komandant policije bio je Rade Kljajić. Kao pripadnik policije imao je zadatke obezbeđenja prolaza ženama, deci i starijim ljudima za vreme sukoba, kao i očuvanja javnog reda i mira. Policija nije presretala i hapsila Hrvate, već su to radile neke druge grupacije. Poznati su mu takvi slučajevi, ali su se oni dešavali stihijski. Seća se da su u avgustu 1991. godine bili zarobljeni Vlado Radošević i Ivica Vereš i da su zatvoreni u limenoj sušari za duvan. Drugi zatvorenici nalazili su se u podrumu seoske škole. Zatvorenike je čuvao optuženi Boro Trbojević, Božo Trbojević, Boro Rekić i Ljubiša Perović. Nije video da je neko tukao zatvorenike, ali je čuo o tome. Takođe, čuo je o akciji napada na Veliku Topolovicu, ali mu nije poznato ko je u njoj učestvovao. Čuo je samo da je u tom napadu ranjen jedan pripadnik njihove jedinice. Ne zna gde se optuženi Trbojević nalazio u večernjim časovima 31.10.1991, kada je počelo masovno povlačenje srpskog stanovništva. Tog dana nalazio se na položaju na vrhu Grubišnog Polja. U selo se vratio oko 20:00 časova i otišao u spavaonicu da spakuju stvari pre povlačenja. Ne seća se da je optuženi tada dolazio u spavaonicu i zvao ga da pođe do zatvora kako bi odlučili šta da urade sa zarobljenicima. Zatim je zajedno sa Milenkom Stojićem i još dvojicom vojnika pakovao oružje koje se nalazilo u crkvi. Nije video da su optuženi Boro Trbojević i Stevo Bosanac pakovali oružje. Kasnije je saznao da su zatvorenici ubijeni, ali ne zna ko je to uradio. Čuo je i da su tela pronađena, kao i da je zarobljenik Vendal Škvebek preživeo.

Izvođenje materijalnih dokaza

U nastavku dokaznog postupka pročitane su izjave svedoka-oštećenih Vesne Petek i Ivana Peteka, koje su dali 01.05.2009. pred Županijskim sudom u Bjelovaru.

Preciziranje optuženice

Tužilac je precizirao optužnicu na taj način što je izostavio optužbu za nečovečno postupanje prema civilnom stanovništvu, kao i optužbu za ubistvo Vendala Škvebeka.

Završne reči stranaka

Završna reč tužioca

Tužilaštvo smatra da je nesumljivo utvrđeno da je optuženi Trbojević izvršio krivično delo koje mu se stavlja na teret. Naime, na osnovu izvedenih dokaza tužilaštvo je dokazalo da je od avgusta do kraja oktobra 1991. godine na teritoriji opštine Grubišno Polje postojao oružani sukob između Zbora narodne garde i Bilogorskog odreda, čiji je pripadnik bio optuženi Trbojević. Optuženi je kao pripadnik Odreda učestvovao u presretanju i hapšenju radi razmene hrvatskog stanovništva, opkoljavanju sela Topolovica gde su razdvojene žene od

muškaraca, koji su odvedeni i smešteni u neadekvatnom zatvoru, izvođeni radi ispitivanja i tada fizički zlostavljani. Jedan deo njih je razmenjen a jedan streljan, da bi optuženi kao jedan od tri pripadnika Odreda pucao u šest zatvorenih lica i bacio bombu među njih pri čemu je pet lica stradalo dok se jedan zarobljenik spasao. Iako optuženi ne priznaje krivičnu odgovornost, saslušani svedoci su potvrdili njegovo učešće u navedenim događajima. Svedok Vlado Radošević je prilikom hapšenja video optuženog na putu. Isti svedok tvrdi da ga je optuženi tukao, dok je svedok Ivan Vereš naveo da su zarobljenici tučeni i da su mu neki od njih rekli da ih je tukao upravo optuženi Trbojević. Svedoci Kata Kotoran i Josip Seleši prepoznali su ga i opisali njegovu aktivnost prilikom napada na Topolovicu, što je i sam optuženi priznao u istrazi. Svedoci odbrane Stevo Bosanac i Milica Bosanac navode da je optuženi učestvovao u pakovanju oružja i da je nakon toga sa njima napustio Veliku Peratovicu. Takođe, svedoci Sava i Gordana Lakić navode da optuženi nije učestvovao u ubistvu u podrumu već je to učinio Boro Rekić. Sam Boro Rekić navodi da nije učestvovao u ubistvu već da je sa Stevom Bosancem i optuženim napustio selo. Izjave svedoka odbrane su usmerene na pomoć optuženom i suprostavljene su međusobno i drugim izvedenim dokazima. Svedok Vlada Radošević kaže da je od preživelog Vendela Škvebeka saznao šta se dogodilo u podrumu. Iz izjava Vendela Škvebeka, koji je u međuvremenu preminuo, može se zaključiti da je optuženi Trbojević 31.10.1991. učestvovao u ubistvu zarobljenika. Ni jedan drugi dokaz ne upućuje da je postojao drugi stražar sa istim imenom i prezimenom. Svedok Milenko Stojić je posvedočio da je optužni bio u zatvoru kritične večeri i da ga je oko 22:00 časa pozvao da dođe do zatvora, ali da je svedok to odbio i rekao mu da zarobljenike može da oslobodi, ostavi zatvorene ili povede sa sobom.

Tužilac je zatražio da Sud optuženog oglasi krivim i izrekne kaznu po zakonu imajući u vidu sve otežavajuće i olakšavajuće okolnosti.

Završna reč odbrane

Odbrana osporava sve navode tužioca, jer ne korespondiraju sa izvedenim dokazima. Optuženi Boro Trbojević nije počinio niti jedno od krivičnih dela koje mu se stavljaju na teret. Na prvom mestu njegov je identitet u velikoj meri doveden u pitanje. U tom periodu u Velikoj Peratovici boravilo je bar deset pripadnika Bilogorskog odreda sa imenom Boro. Optuženi Trbojević nije učestvovao u prisilnom odvođenju civila niti je učestvovao u napadu na Topolovicu. Svedoci Dušan Mrkšić i Slobodan Perović potvrdili su da je za vreme tog napada Boro bio sa njima u kuhinji u Velikoj Peratovici. Optuženi Trbojević nije bacio bombu na kuću Anke Kotaran. Svedočenje Josipa Selešija koji je u situaciji opasnoj po njegov život stajao na prozoru kuće gde je neposredno pre toga eksplodirala bomba, i tom prilikom čuo i prepoznao govor Bore Trbojevića, krajnje je neuverljivo i nepouzdan. Na kraju, u postupku nije utvrđeno da je Bora Trbojević u večernjim časovima 31.10.1991. u Velikoj Peratovici usmrtio civile zarobljene u zatvoru, jer je iz iskaza više svedoka dokazano je da je Bora Trbojević u popodnevnim časovima napustio Veliku Peratovicu.

Odbrana je zatražila da Sud optuženog oslobodi optužbi, i u slučaju da utvrdi da je kriv prilikom odmeravanja kazne u obzir uzme olakšavajuće okolnosti.

Optuženi se u svemu pridružuje rečima branioca.

Objavlivanje presude

Sudsko veće donelo je osuđujuću presudu kojom optuženog osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od deset (10) godina, u koju mu se uračunava vreme provedeno u pritvoru.

Sud je na osnovu izvedenih dokaza utvrdio da je optuženi Trbojević, kao pripadnik tzv. *Bilogorskog odreda*, u periodu od 13.08.1991. do 31.10.1991. godine na području opštine Grubišno Polje učestvovao u uzimanju i zatvaranju talaca i ubistvu civila hrvatske nacionalnosti, pa je tako 13.08.1991. učestvovao u prisilnom odvođenju i zatvaranju Vlade Radoševića i Ivana Vereša koji su kao taoci kasnije razmenjeni, dana 20.08.1991. učestvovao u opkoljavanju sela Topolovica a zatim u odvođenju talaca na taj način što je u dovorištu Kate Kotoran razdvojio žene od muškaraca, žene zaključao u štalu te potom učestvovao u odvođenju Matije Kotorana, čije je telo kasnije pronađeno u masovnoj grobnici, Željka Selešija, koji je kasnije ubijen u zatvoru u Velikoj Peratovici, i Miška Čepa, te je 31.10.1991. u večernjim satima u zatvoru koji se nalazio u podrumu osnovne škole u Velikoj Peratovici gde je bio stražar zajedno sa pokojnim Bogdanom Trbojevićem i još jednim nepoznatim licem, ispalio u zatvorene civile nekoliko rafala iz automatskog oružja pri čemu su Željko Seleši, Božidar Jakopec, Petar Kramer, Franjo Šokec i Mato Petek preminuli, dok je Vendel Šklebek ostao nepovređen pošto se sklonio iza jednog zida u podrumu, čime je optuženi Trbojević izvršio krivično delo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZJ.

Sud je optuženog oslobodio optužbi učestvovanje u mučenju i torturi zarobljenih civila u podrumu škole u Velikoj Peratovici i za optužbu da je bacio bombu na kuću Anke Kotoran.

Komentar:

Kazna na koju je optuženi Trbojević osuđen kao neposredni izvršilac ubistava pet osoba neprimereno je blaga i ne doprinosi pravdi za žrtve. Optuženi Trbojević u toku suđenja nije pokazao kajanje već je do kraja pretresa nastojao da isključi svoju odgovornost. Iako je bio u mogućnosti da zarobljenike oslobodi prilikom povlačenja ili ih ostavi kako bi ih pronašle hrvatske snage, optuženi je odlučio da ih zajedno sa upravnikom zatvora Bogdanom Trbojevićem likvidira, što ukazuje da je pobuda iz koje je delo izvršeno nacionalna mržnja. FHP smatra da kazna u trajanju od deset godina nije prihvatljiva za porodice žrtava.